

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Gottlieb Christophori Harles Anthologia Graeca Poetica

Harless, Adolf Gottlieb Christoph

Baruthi, MDCCXCII.

VD18 13527622

Procli Hymnvs.

urn:nbn:de:gbv:45:1-18225

PROCLI HYMNVS *).

Ἑκάτης καὶ Ἰάνος.

Χαῖρε, θεῶν μήτηρ, πολυώνυμε, καὶ διγέ-
νεθλε·

Χαῖρ', Ἑκάκη προθυραῖα, μεγάθυγες· αἰδᾷ
καὶ αὐτὸς

Χαῖρ', Ἰανὲ πρόπατορ, Ζεῦ ἄφθιτε· χαῖρ',
ὑπάτε Ζεῦ.

Τέυχετε δ' αἰγλήεσσαν ἐμῷ βίοτοιο πορέην,
βριδομένην ἀγαθοῖσι· κακὰς δ' ἀπελάυνετε
νόσους

Ἐκ

*) Quod Procli Hymni quodammodo cum Orphicis consentiunt, atque ab epicis hymnis dignoscuntur, et tamen eo differunt, quod toti fere precibus continentur, atque diis dicati, peculiare hymnorum genus, philosophicum, constituunt; breuem hunc hymnum speciminis loco subiunxi. Descriptus autem e codice Matritensi et euulgatus est a viro quodam docto in Bibliothek der alten Litteratur etc. part. I. Göttingae 1787. 8. inter inedita pag. 46. atque tam rerum quam verborum sensus part. II. pag. 10 — 22. erudite copioseque explicitus. Quare, ut chartae parcam, magistros rogatos volo ut notas eruditissimi interpretis conferant.

1. Hecate est h. l. natura omnium rerum procreatrix: illa enim cum Iano fuit naturae symbolum.

3. ἄριστος.] ut Deus antiquissimus, omniumque rerum auctor et parens: Ζεὺς v. ad Orphei H. VII. 13.

5. Sens. auertite a meo corpore morbum articulare, s. arthritidem, ῥέθος, proprie membrum corporis et apud Aeoles et poetas tragicos, in specie, facies; tum in genere, corpus totum, v. Schol. ad Apoll. Rhod. II. 67. et ad Hom.

Ἐκ ῥεθέων, ψυχὴν δὲ περὶ χθονὶ μαργαίνουσαν

Ἐλκετ' ἐγερσινόοισι καθηραμένην τελετήῃσι.
Ναὶ, λίτομαι, δότε χεῖρα, θεοφραδέας τε κελεύθους

Δείξατέ μοι χατέοντι· Φάος δ' ἐρίτιμον ἀθρήσω,

10 Κυανέης ὅθεν ἐσὶ φυγεῖν κακότητα γενέθλης.
Ναὶ, λίτομαι, δότε χεῖρα, καὶ ὑμετέροισιν αἰήταις

Ὅρμον ἐς εὐσεβείης με πελάσσετε κεκμηῶτα.
Χαῖρε, θεῶν μήτερ, πολυώνυμε, καλλιγένεθλε·
Χαῖρ', Ἐκάτη προθυραῖα, μεγάθινες· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς

15 Χαῖρ', Ἰανε, πρόπατορ· Ζεῦ ἄφθιτε· χαῖρ' ὕπατε Ζεῦ.

Διο.

Il. X. 68. et quae notavi ad Theocr. XXIX. 16. et in indice ad Theocr. h. v. Proclus respicit, acute notante V.D. ad h. l. ad arthriticos, quos expertus est, dolores.

7. Καθηραμένην pro Καθαρθῆσαν. Attollite mentem e vinculis quasi his liberatam, excitate animum, rerum humanarum, vitae terrestris, amore insanientem, orgiis, sacris arcanis purgatum, quae mentem reddunt puriorem et ad sublimiores cogitationes virtutesque propensorem.

8. θεοφρ. κελευθ.] rationem diuinitus demonstratam, h. e. adparitiones deorum, et oracula diuina:

10. Quando licebit, effugere, h. e. purgare se a sordibus materiae, (γενέθλη origo, progenies, genus, h. l. ἔλξη,) tenebris obductae, et summi numinis naturam perspicere.

Διονυσίῳ ὕμνος εἰς Ἀπόλλωνα *).

Εὐφημεῖτω πᾶς αἰθήρ.

Οὔρεα, τέμπεα σιγάτω,

Γῆ, καὶ πόντος, καὶ πνοιαί,

Ἦχοι, φθόγγοι τ' ὀρνίθων.

Μέλει δὲ πρὸς ὑμᾶς βαίνειν

Φοῖβος ἀκροσεκόμας, ἀρχέτας.

Χιονοβλεφάρε πάτερ Ἀῆς,

Ποδό-

*) Suauissimum hunc hymnum ex recensione *Burretii* in *Histoire de l'acad. des Inscript.* tom. V. pag. 185. codice regio vsi, et *Brunckii* in *Analectis* tom. II. pag. 253. sq. reddidimus. Recepit eum, germanice vertit atque eruditè explicauit cl. *Degen* in edit. sua *Anacreontis*, *Altenburgi* 1787. 8. pag. 200. sq. et pag. 290. sqq. De *Dionysio*, et de hymno hoc vide quoque *Snedorf* de hymnis vet. gr. pag. 61. sqq. et pag. 68. sq. vbi recusatus est cum lectionis varietate, notis adspersis. *Koeppen* recepit eum in *Anthologiam* suam graecam, et explicuit tom. III. pag. 171. sqq. conf. *Herderi* zerstreute Blätter part. II. pag. 202. sq.

1. Vt in *Bionis* carmine I. in *Adonim* omnis natura ad luctum communem propter illius obitum prouocatur; ita in hoc hymno, *Apolline* aduentante, omnes naturae partes silere iubentur.

7. Ab hoc versu incipit hymnus. Elegans est et valde poetica pictura orientis diei, aurorae, quae nobis prima luce adparens lucida albaque videtur, (hinc audacter *niueum supercilium* illi tribuitur,) et solis orientis. *Phoebus* dicitur regere roseum currum, cum (nam ὑπὸ est h. l. pro μετὰ) equis alatis, propter celeritatem. Audacius tamen canit πῶλον πρᾶνός ὑπ' ἰχνησι. *Ouid.* Trist. III. 5. 55. Hunc utinam nitidi solis praenuntius ortum adferat admissio *Lucifer* albus equo. *Tibull.* 1. 3. 93. — hunc utinam nobis *Aurora* nitentem *Luciferum* roseis candida portet equis. conf. *sch. Heyne* ad *Tibulli* locum. — ἀντιζ,

- 10 Ροδόεσσαν ὅς ἄντυγα, πῶλῶν
 Πτανοῖς ὑπ' ἵχνεσι, διώκεις,
 Χρυσέαισιν ἀγαλλόμενος κόμαις,
 Περὶ νῶτον ἀπείριτον ἔρανθ.
 Ἀκτῖνα πολύτροφον ἀμπλέκων,
 Αἴγλας πολυκερδέα παγὰν
 15 Περὶ γαῖαν ἀπασαν ἐλίσσων.
 Ποταμοὶ δὲ σέθεν πυρὸς ἀμβρότης
 Τίττεσσιν ἐπήρατον ἀμέραν.
 Σοὶ μὲν χορὸς ἔνθιος ἀσέρων
 Κατ' Ὀλύμπον ἀνακτα χορεύει,
 Ἄνετον μέλος αἰὲν αἰδῶν,
 20 Φοιβῆϊδι τερπόμενος λύρα.

Γλαν.

h. l. pars pro toto n. *curru* (vt *Theocr.* II. 166. vbi v. not.) posita est. Nam ἄντυξ proprie est orbiculus summæ curuli sellæ additus eamque cingens, sed proprie tamen eius cacumen aliquod eminentius ex anteriore parte, vel, geminum ad vtrumque latus, cui, si consistere currum oportet, habenæ circumligari possent, vt verbis utar *Hemsterhusii* ad *Luciani dialog. deor.* tom. I. p. 279. vbi copiosius id voc. explicat. — Hinc poeta æque audacter coelo tribuit νῶτον, *dorsum*, de qua dicendi consuetudine veterum v. *Klotz* ad *Tyrtæum* pag. 65.

13. — παγὰν — poetice et cum efficacia pro *curru* *ducis*, et quanta vis est in epitheto πολυκερδέα, *multum lucri adferentem*! h. e. totum orbem illuminas et facis, vt terra multos proferat fructus frugesque.

17. Poetica descriptio cursus siderum nocturni. v. *Koerppen* l. c. ad *Sophoclis* chorum ex *Antigone* pag. 34. et de coelesti musica egi in *Opusc.* p. 164. sqq. — pro ἀνακτα malint *Herder* et *Koerppen* ἀνακτι, in honorem *Apollinis* duci illam choream. Atqui *Apollo* veluti proprio nomine ἀνάξ adpellabatur. v. *Biagi* *Monumenta gr.* ex *Museo Nanii.* Romæ 1785. 4. pag. 174. sqq.

Γλαυκά δὲ πάροιθε Σελάνα
 Χορόν ὦρion ἀγεμονέει,
 Λευκῶν ὑπὸ σύρμασι μόσχων·
 Γάνυται δὲ τέ οἱ νόος εὐμενῆς
 Πολυοίμονα κόσμον ἐλίσσων.

25

Μεσομήδης ὕμνος εἰς Νέμεσιν *).

Νέμεσι πτερόεσσα, βίς ῥοπαῖ,
 Κυανῶπι θεὰ, θύγατερ Δίκας,
 Ἄ κῆφα φρυάγματα θνατῶν
 Ἐπέχεις ἀδάμαντι χαλινῶ,
 Ἐχθυσά θ' ὕβριν ὀλοὰν βροτῶν,
 Μέλανα φθόνον ἐκτὸς ἐλαύνεις·
 Ὑπὸ σὸν τροχὸν ἄσατον, ἀσιβῆ,
 Χαροπαῖ μερόπων σρέφεται τύχα.
 Λήθυσσα δὲ παρ πόδα βαίνεις,
 Γαυρέμενον ἀνχένα κλίνεις·
 Ὑπὸ πῆχυν αἰεὶ βίοτον μετρεῖς,

1

5

10

F 2

Νεύεις

23. συρμ. μοσχ. h. e. currentibus bobus. Rara vero, at forsan antiqua, est imago, lunam curru, a bobus ducto, vehi. Sed notante Koeppenio, Luna ipsa vocabatur βούς, μόσχος.

25. compara supra, Orphei H. VII. 7 et 9.

*) De hoc hymno v. Fabricii B. Gr. vol. II. pag. 130. ibique adscripta, Brunck. Anal. II. pag. 292. unde typis repetendum curauimus, H. Herder zerstreute Blätter II. Sammlung, pag. 234. sq. coll. Ios. Mar. Suaresii Praefestes antiquae libr. II. Romae 1655. 4. cap. 14 et 15. pag. 38. sqq. Snedorf de hymnis vet. gr. pag. 70. sq. Degen ad Anacr. I. c. et Koeppen in Anthol. gr. part. III. pag. 177. sqq. vbi bene explicatur.

Νεύεις δ' ὑπὸ κόλπον αἰεὶ κάτω ὄφρ' ὄν,
 Ζυγὸν μετὰ χεῖρα κρατῆσα.
 Ἴλαθι μάκαιρα, δικασπόλε,
 15 Νέμεσιν πτερόεσσα, βίε ῥοπά.
 Νέμεσιν θεὸν ἄδομεν ἀφ' ἑτίταν,
 Πημερτέα, καὶ πάρεδρον Δίκαν,
 Δίκαν τανυσίπτερον, ὀμβρίμαν,
 Ἄ τ' ἂν μεγαλανορίαν βροτῶν
 20 Νεμέσεως ἀφαιρεῖ καὶ Ταρτάρου.

ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ *).

Ὕμνος εἰς Δία.

1 Κύδεις' ἀθανάτων, πολυώνυμε, παγκρατὲς
 αἰεὶ
 Ζεῦ, φύσεως ἀρχηγέ, νόμῳ μέτα πάντα κυ-
 βερῶν,
 2 Χαῖρε' σὲ γὰρ πάντεσσι θεῖμις θνητοῖσι προ-
 σαιυδαῖν.

Εκ

*) Sequutus sum recensionem *Brunchii* in *Gnomiis*
poetis graecis pag. 141. sqq. qui adiecit versionem *Iac.*
Duporti latinam, *Bougainville* gallicam, atque *Pom-*
peii italicam. Separatim ediderunt illum hymnum et
 tam critice quam grammaticae ac philosophice interpretati
 sunt cl. *Frid. Guil. Sturz* in praesenti Professor *Geranus*,
 qui versionem cl. *Gedikii* metricam vernaculam (ex Mu-
 seo Germanico a. 1778. in. Iul. ubi pag. 19 — 28. adie-
 ctus est brevis commentarius et diff. de Stoicorum theo-
 logia,) subiecit, Lipsiae 1785. 4. et cl. *Hermann Hei-*
mart Cludius cum comment. copioso doctaque introdu-
 ctione, Gottingae, 1786. 8. Quos libros magistri con-
 sulent. Quare, ne moles libelli cresceret, nullas ego ad-
 ieci animaduersiones.

Ἐκ σὲ γὰρ γένος ἔσμεν, ἱῆς μίμημα λαχόντες
Μοῦνον, ὅσα ζῶει τε καὶ ἔρπει θνήτ' ἐπὶ
γαῖαν. 5

Τῷ σε καθυμνήσω, καὶ σὸν κράτος αἰὲν αἰείσω.
Σοὶ δὴ πᾶς ὅτε κόσμος ἐλίσσόμενος περὶ γαῖαν
Πείθεται, ἢ κεν ἄγης, καὶ ἐκὼν ὑπὸ σείῳ κρᾶ-
τείται.

Τοῖον ἔχεις ὑποεργὸν ἀνικῆτοῖς ἐνὶ χερσίν
Ἀμφήκη, πυρόεντα, αἰεζώοντα κεραυνόν. 10
Τῷ γὰρ ὑπὸ πληγῆς φύσεως παντ' ἐρρίγασιν,
Ὡς σὺ κατευθύνης κοινὸν λόγον, ὅς διὰ πάν-
των

Φοιτᾷ, μιγνύμενος μεγάλοις μικροῖς τε φάεσ-
σιν.

Ὅς τόσος γεγαὼς ὑπάτος βασιλεὺς διὰ παν-
τός — —

— — — — — 15
Οὐδέ τι γίγνεται ἔργον ἐπὶ χθονὶ σοῦ δίχα,
δαῖμον,

Οὔτε κατ' αἰθέριον θεῖον πόλον, οὔτ' ἐνὶ
πόντῳ

Πλὴν ὅποσα ῥέξῃσι κακοὶ σφετέρῃσιν ἀνόiais
Ἀλλὰ σὺ καὶ τὰ περισσὰ ἐπίσασα ἄρτια θεῖ-
να,

Καὶ κοσμεῖς τὰ ἄκοσμα, καὶ εὖ φίλα σοι φίλα
ἔσιν. 20

Ὡς γὰρ εἰς ἓν ἅπαντα συνήρמוκας ἐδδλὰ κα-
κοῖσιν,

Ὡς δ' ἓν γίγνεσθαι πάντων λόγον αἰὲν ἔόντα,
F. 3 "Ον

Ὅν φεύγοντες ἑῶσιν, ὅσοι θνητῶν κακοί ἐῖσι,
Δύσμοροι, οἳ τ' ἀγαθῶν μὲν αἰεὶ κτῆσιν ποθέ-
οντες,

25 Οὐτ' ἐσορῶσι Θεοῦ κοινὸν νόμον, οὔτε κλύουσιν,
Ὡ κεν πειθόμενοι σὺν νῶ βίον ἐθλὸν ἔχοιεν.
Αὐτοὶ δ' αὖ ὁρμῶσιν ἄνευ καλῆς ἄλλος ἐπ'
ἄλλα,

Οἱ μὲν ὑπὲρ δόξης σπασθὴν δυσέριζον ἔχοντες,
Οἱ δ' ἐπὶ Κερδοσύνας τετραμμένοι οὐδενὶ κόσ-
μῳ,

30 Ἄλλοι δ' εἰς ἄνεσιν, καὶ σώματος ἡδέα ἔργα,
Σπένδοντες μάλα πάμπαν ἐναντία τῶνδε γε-
νέσθαι.

Ἄλλὰ, Ζεὺ πάνδωρε, κελαινεφές, ἀρχικέ-
ραυνε,

Ἀνθρώπους ῥύοιο ἀπειροσύνης ἀπὸ λυγρῆς,

Ἦν σὺ, πάτερ, σκέδασον ψυχῆς ἀπο, δὸς δὲ
κύρῃσαι

35 Γνώμης, ἥ πίσυνος σὺ δίκης μέτα πάντα κυ-
βερᾷς,

Οφρ' ἂν τιμηθέντες ἀμειβώμεθα σε τιμῇ
Ὑμνῶντες τὰ σὰ ἔργα διηνεκές, ὥς ἐπέοικε
Θνητὸν εἶναι· ἐπεὶ οὔτε βροτοῖς γέρας ἄλλο τι
μεῖζον,

Οὔτε Θεοῖς, ἥ κοινὸν αἰεὶ νόμον ἐν δίκῃ ὑμνεῖν.

Ἀριστοτέλῃς σκόλιον εἰς Ἑρμείαν *).

Ἄρετὰ πολύμοχθε γένει βροτείῳ,

F 4

Θήρα-

*) De scolio hoc, quod ab aliis *παιων* vocatur, v. Fabricii B. Gr. vol. II. pag. 111. sq. ubi plura adscripti. Seruauerunt id *Diogen. Laert.* V. 5. *Athen.* XV. 16. et *Stobaeus* Sermo I. ad cuius editionem Gesnerianam in margine exempli, quod habeo, manu sua C. Rittershusius id in breuiiores versus distinxerat et quaedam in eo correxerat: atque ego, prouti ille distinxerat atque emendauerat, in Opusculis meis varii argumenti, pag. 181. euulgavi. Plures autem viri docti in illo emendando interpretandoque melius versati sunt. In *Hurdii* Commentario in Epp. Horatii ad Pisonem etc. et interpretat. germanica cel. Eschenburgii, tom. I. pag. 166. est typis repetitum, et aliquot locis, praecipue versu 6. ab Anglo quodam docto tam feliciter emendatum, ut Cludius, Koeppen et Degenius (in edit. Anacreontis Altenburgensi pag. 195.) eum sequerentur. Exstat quoque in *Brunckii* Analect. poet. gr. tom. I. pag. 177. aliter distinctum, nec dum satis emendatum, sed tom. III. in notis pag. 32. est repetitum, sicuti vir doctus Anglus constituit et correxit. Ab Eschenburgio subiuncta est versio *Eberti* germanica, addita quondam *de la Nauze* comment. de carminibus vet. graecor. in *Hagedornii* operibus poeticis, part. III. pag. 257. Vberius tamen interpretati sunt hoc carmen et de occasione atque argumento illius egerunt diligentius *Cludius* in *Biblioth. der alten Litterat. und Kunst*, part. III. pag. 32. sqq. qui varietatem lectionis ab expositione grammatica separavit, suamque adiecit versionem germanicam, atque *Koeppen* in singulari libello: *Aristoteles Skolion auf Hermias: erläutert von I. Henr. Just. Koeppen.* Hildesiae 1784 8. cum versione Cludii vernacula, ad quorum commentarios ego magistros ablegare breuitatis studiosus egor. — Hermias, qui primum fuit seruus, dein, probabiliter manumissus, Platonis et Aristotelis discipulus, ingenio et virtute effecit, ut post mortem veteris sui domini, tyrannidem in Atarnenses

- Θήραμα κάλλιπον βίω,
 Σᾶς περὶ, παρθένε, μορφᾶς
 Καὶ θανεῖν ζαλωτὸς ἐν Ἑλλάδι ποτμος,
 5 Καὶ πόνους τλήναι μαλερὲς ἀκάμαντας.
 Τοῖον ἐπὶ φρέν' ἔρωτα βάλλεις,
 Καρπὸν φέρεις τ' ἀθανάτον,
 Χρυσὸν τε κρέσσω καὶ γονέων,
 Μαλακαυχητοῦ δ' ὕπνους.
 10 Σεῦ δ' ἔνεχ' οὐκ Διὸς Ἡρακλέους,
 Λήδας τε κοῦροι πόλιν ἀνέτλασαν
 Ἔργοις σὰν δύναμιν, ἀγορεύοντες
 Σοῖς τε πόθοις Ἀχιλλεύς,
 Αἴας τ' Αἴδαο δόμους ἦλθον,
 15 Σᾶς δ' ἔνεκα φίλῃς μορφᾶς
 Ἀταρνέως ἐντροφός

Ἀελίς

et Affios arripere, imperii sui fines amplificare, et Persarum regi fieret periculosus. Hac regni sui felicitate Aristotelem suum hospitio excepit. Tandem astutia fraudeque Satrapae Mentoris captus et ad regem Persarum missus, est interfectus. v. *Diodor. Sic.* XVI. 33. *Strabon.* XIII. 616. C. Aristoteles igitur in hoc scolio memoriam grati sui amici servaturus eius virtutem magnifice laudavit. Argumentum est: Nomen Hermeiae, quod is pro virtute vixit et periit, a Musis immortalitati traditum est. Poeta vero de virtute sui Hermeiae et praemiis, quae illum consequi solent, cogitans ac diviniore spiritu quasi plenus, virtutem ipsam statim adloquitur, ex antiquitate repetit exempla, quae vim virtutis illustrent atque comprobent, et tandem venit ad laudem sui amici. — De scoliis veterum s. carminibus Græcorum convivialibus vide quoque *Cludium* l. c. part. I. pag. 54. de *Santen* ibid. part. V. pag. 20. sqq. et *van Goens* in *diff. Observatt. miscellan.* Traiecti ad Rhēn. 1764. cap. IV. pag. 23. sqq.

Ἀελίς χήρωσεν ἀνγᾶς.

Τοι γὰρ αἰοίδιμον ἔργοις

Ἀθάνατόν τε μιν ἀνέστησσι Μῆσαϊ 1

Μναμοσύνας θυγάτρες, 20

Διὸς Ξενίς σέβας αὐξῶσα,

Φιλίας τε γέρας βεβαίς. 2

Ἀρίφρωνος Σικυωνίς σκόλιον *).

Υγίεια, πρεσβίσα μακάρων, 1

μετὰ σεῦ ναίοιμι

τὸ λειπόμενον βιοτᾶς.

σὺ δ' μοι πρόφρων σύνοικος εἶης.

ἢ γὰρ τις ἢ πλέττε χάρις, ἢ τεκέων, 3

τὰς ἰσοδαίμονός τ' ἀνθρώποις.

Βασιληίδος ἀρχᾶς, ἢ πόθων,

οὓς κρυφίοις Ἀφροδίτης ἄρकुσι θηρένομεν.

ἢ εἰ τις ἄλλα θεόθεν ἀνθρώποισι τέρεψις,

ἢ πόνων ἀμπνοᾶ πέφανται, 10

μετὰ σεῖο, μάκαιρ' Υγίεια,

τέθηλε πάντα, καὶ λάμπει Χαρίτων ἔαρ,

σέθεν δὲ χωρὶς ἔτις εὐδαίμων.

F 5

Υβρίς

*) De Ariphrone v. Fabric. B. Gr. vol. II. pag. 11. Carmen hoc servavit Athen. lib. XV. pag. 702. Brunck recepit in Anal. etc. I. p. 159. adiecit editioni suae Anacreontis (a. 1786.) pag. 107. vnde typis repetendum curavi: dedit quoque atque docte explicuit Cludius in Biblioth. etc. part. III. pag. 46. sqq.

Υβρίς Κρήτης σκόλιον *).

- 1 Ἔσι μοι πλῆστος, μέγα δόρυ, καὶ ξίφος,
 Καὶ τὸ καλὸν λαισήϊον. πρόβλημα χρωτός!
 Τούτῳ γὰρ ἄρῳ, τέτῳ θερίζῳ, τέτῳ
 Πατέω τὸν αἰδὺν οἶνον ἀπ' ἀμπέλῳ,
 5 Τούτῳ δέσποτας μνοίας κέκλημαι, τοὶ δὲ
 Μὴ τολμῶντες ἔχειν δόρυ καὶ τὸ καλὸν λαι-
 σήϊον,
 Πάντες γόνυ πεπτηότες ἐμοὶ, κυνέοντι
 Δεσπόταν, καὶ βασιλέα μέγαν φωνέοντι.

Καλλιστράτης σκόλιον **).

- 1 Ἐν μύρτῃ κλαδὶ τὸ ξίφος φορήσω,
 Ὡσπερ Ἀρμόδιος κ' Ἀριστογείτων,
 Ὅτε

*) Ex *Athen.* XV. 15. pag. 685. F. 686. A. et *Brunckii* *Anacr.* p. 106. eiusque *Analectis* etc. I. pag. 159. Reddiderunt atque illustrarunt hoc scolion *Koerppen* in *Griech. Blumenlese*, part. II. pag. 107. et *Cludius* l. c. pag. 54. sqq. — v. 5. δεσπότης μνοίας, dominus familiae, servorum multitudinis. *Hesych.* μνοία, οἰκτεία.

**) Sequuti sumus *Lowth*, in libro praestanti de sacra poesi hebraeorum, ex versione lat. *I. Dan. Michaelis*, part. 1. pag. 17. sq. quaedam corrigentem atque interpretantem, et *Brunck.* in *Analect. poet. gr.* tom. 1. pag. 155. sq. Hoc scolion, quod servavit *Athen.* lib. XV. 15. pag. 695. B. inprimis explicuerunt et historiam Harmodii atque Aristogitonis, ab aliis aliter enarratam, vberius exposuerunt cl. *Cludius* in *Biblioth. der alten Litterat. u. Kunst*, part. 1. pag. 57. sq. qui germanicam, eamque metricam, adiecit versionem, et cl. *Degen* in edit. *Anacreontis Altenburg.* pag. 190. sq. et pag. 279.

Ὅτε τὸν τύραννον κτανέτην,
Ἰσονόμους τ' Ἀθῆνας ἐποιησάτην.

Φίλταθ' Ἀρμόδι', ἔτι πρὸς τέθνηκας 5

Νήσοις

sq. inprimis *van Goens* in *Miscellaneis* obseruat. cap. V. ubi pag. 36 — 50. non solum historiam atque occasionem caedis, diuersasque variorum narrationes atque editiones carminis recenset; sed scolion quoque permultis criticis, grammaticis atque aestheticis animaduersionibus illustrat. A *Fabricio* B. Gr. tom. IV. pag. 58. sq. *Lowthio*, *Goensio* aliisque auctoritate *Hesychii* in voc. Ἀρμόδιος μύθος id carmen tribuitur *Callistrato*: at enim res nondum explorata mihi esse videtur: et num *Hesychii* testimonium vnice valeat, nec alius antiquus poeta fuerit carminis auctor, adhuc haesito. *Alcaeo* quidem quominus secundum *Aemilium Portum* et alios vindicari possit, temporis ratio prohibet. adde *Doruillii van. criticam* cap. X. p. 478. Quisquis est auctor, ille voluit populares suos ad libertatis et patriae amorem tyrannidisque odium incitare, exemplo *Harmodii* atque *Aristogitonis* nobilissimo et decantatissimo ad carmen ornandum atque illuminandum vsus. Illi enim *Hipparchum*, ab hoc laceffiti, conspiratione facta inter adparatum siue *Panathenaeorum* siue alius festi temporis sollemnio rem pugionibus, quos in *myrti ramis*, (v. *Aristoph.* *Lysistr.* 633. ibique schol. et de illorum vsu multus est *Goens*), abdiderant, adorti obtruncarunt, *Olymp.* LXVI. *Corfin.* fast. attic. III. pag. 123 sq. *Harmodius* quidem ab ipsis tyranni satellitibus est interfectus, et *Aristogiton* a fuga retractus capitali supplicio fertur adfectus. v. *Herodot.* V. cap. 55 et 56. ibique *Valcken.* pag. 398. *Thucyd.* VI. cap. 54. sqq. adde *Aelian.* V. H. lib. XI. 8. ibique *Kühn* et *Perizon.* Athenienses quidem post hanc caedem non statim libertatem recuperarunt, nec omnes ciues acutum ἰσόνομοι, paribus et aequalibus legibus gauisi, facti sunt. Nam *Hippias* fratris tyrannidem tres, (secundum *Thucydidem*) aut quatuor, (secundum *Herodotum*, quos tamen bene conciliauit *Wesseling* ad *Herodoti* locum,) adhuc annos perferre sunt coacti. At quoniam *Harmodii* atque

- Νήσοις δ' ἐν μακάρων σε Φασὶν εἶναι,
 Ἴνα περ ποδώκης Ἀχιλεὺς,
 Τυδείδην τε Φασὶν Διομήδεα,
 Ἐν μύρτῃ κλαδὶ τὸ ξίφος Φορήσω,
 10 Ὡσπερ Ἀρμόδιος κ' Ἀρισογείτων,
 Ὅτ' Ἀθηναίης ἐν θυσίαις
 Ἄνδρα τύραννον Ἰππαρχον ἐκαινέτην.
 Αἰὲ σφῶν κλέος ἔσσεται κατ' αἶαν.
 Φίλταθ' Ἀρμόδιε κ' Ἀρισόγειτον,
 15 Ὅτι τὸν τύραννον κτάνετον
 Ἰσονόμος τ' Ἀθήνας ἐποιήσατον.

Aristogitonis caedes et interitus valde celebrabantur, cum Hippiae crudelitas tum vero istorum animus Athenienses incendere potuit ad tyrannidem quantocius tollendam. Atque Hippias tandem coactus est ex Attica discedere. Hinc poeta sibi visus est, eos tamquam vindices libertatis et qui ciuibus paria iura reddidissent, in entusiasmo videre atque praedicare. Illorum vero facinus et supplicia postea laudibus et honoribus valde celebrata in proverbum quasi abierunt. v. Goens. pag. 41. sq.

6. De insulis et loco beatorum v. notam cl. Degenii, et quae collegi in opusculis varii argumenti pag. 148. sqq.

P Y T H A G O R A E

A V R E A C A R M I N A

Πυθαγόρας *).

*) De Pythagora, eius aetate, disciplina, philosophia, schola atque adfectoris, de carm. aureis, editt. iisque, qui vario modo variaque fortuna de iis rebus scripserunt, in Introductione in hist. L. Gr. et ad *Fabricii* B. Gr. vol. 1. pag. 750. sqq. abunde disputavi. Hoc loco imprimis commendare liceat magistris cel. *Meinersii* libr. Geschichte des Ursprungs, Fortgangs und Verfalls der Wissenschaften in Griechenland und Rom, Lemgou. 1781. 8. part. 1. pag. 178 — 602. et cel. *Tiedemanni* libr. Griechenlands erste Philosophen, Lipsiae 1780. 8. sect. IV. pag. 187 — 556. eiusdemque libr. Geist der spekulativen Philosophie, part. 1. Marburgi 1791. 8. cap. V. pag. 67 — 138. Praecepta ipsa, quae nunc circumferuntur et *Pyth. aurea carmina* vocantur, partim ante illum fuerant nota, a Samio autem philosopho repetita suisque commendata, partim ex Pythagorae ore hausta; sed ab alio eius adfectoris collecta versibusque expressa. Hinc cl. *Glandorf*, qui ea separatim edidit, vberrimisque notis illustravit Lipsiae 1776. 8. pag. 112. inscripsit Ταῦτα Πυθαγορείων ἐπὶ τὰ χρυσᾶ. In superiore edit. sequutus eram exemplar a *Io. Ad. Schier*, Lipsiae 1750. in 8. editum. Praeterea consulueram editionem *Aldinam* sine anno, 4. vbi carmina haec cum interpretatione interlineari addita sunt Constantini Lascaris Byzantini de octo partibus orationis libris: porro *Wechelianam* cum Cebetis Thebani tabula, Paris. 1537. tum *Stephani* Roetas Graecos principes etc. 1566. vbi P. II. pag. 466. reperiuntur haec carmina. *Wechelius* semper expressit lectionem *Aldinam*: *Stephanus* paucissimis in locis discedit. — Nec non *Hieroclis* commentar. in aurea haec carmina, ed. *Curterii* Londini 1654. porro, praeter *Wintertonii* poetarum minores et alias vulgares, *Salmasii* notas in librum: Tabula Cebetis graece, arabice, latine, item

